

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 17 czerwca 1988 r.

Nr 19

TREŚC:

Poz.:

USTAWY:

129 — z dnia 16 czerwca 1988 r. o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej	285
130 — z dnia 16 czerwca 1988 r. o zmianie ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego	285
131 — z dnia 16 czerwca 1988 r. o zmianie ustawy — Prawo budżetowe	292
132 — z dnia 16 czerwca 1988 r. o zmianie niektórych ustaw regulujących zasady funkcjonowania terenowych organów władzy i administracji państwowej	293

129

USTAWA

z dnia 16 czerwca 1988 r.

o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 1. W Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1976 r. Nr 7, poz. 36, z 1980 r. Nr 22, poz. 81, z 1982 r. Nr 11, poz. 83, z 1983 r. Nr 39, poz. 175 i z 1987 r. Nr 14, poz. 82) w art. 49 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Rady narodowe na podstawie ustaw dysponują mie-

niem komunalnym stanowiącym własność samorządu terytorialnego.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *W. Jaruzelski*
Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

130

USTAWA

z dnia 16 czerwca 1988 r.

o zmianie ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 41, poz. 185 i Nr 62, poz. 286, z 1984 r. Nr 21, poz. 100 i Nr 31, poz. 173, z 1985 r. Nr 14, poz. 60, z 1986 r. Nr 47, poz. 227, z 1987 r. Nr 14, poz. 83 i Nr 33, poz. 181 oraz z 1988 r. Nr 7, poz. 54) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W razie wystąpienia przez radę narodową z inicjatywą współdziałania, organizacje, o których

mowa w ust. 1, obowiązane są w terminie jednego miesiąca ustosunkować się do zawartych w niej propozycji i zawiadomić radę o zajętym stanowisku”;

2) art. 13 skreśla się;

3) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Tworzenie, łączenie i znoszenie jednostek podziału terytorialnego stopnia podstawowego oraz zmiany ich nazw i ustalanie siedzib ich rad na-

- rodowych następuje w drodze uchwały Rady Państwa, podjętej w porozumieniu z Radą Ministrów, po zasięgnięciu opinii lub na wniosek właściwej wojewódzkiej rady narodowej.”;
- 4) w art. 20 po wyrazach „art. 15 ust. 3” dodaje się wyrazy „miejskie i”;
  - 5) w art. 23:
    - a) w ust. 2 wyrazy „w miarę możliwości” skreśla się,
    - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dokonanie terytorialnego podziału specjalnego oraz zmian w tym podziale wymaga:

      - 1) zgody wojewódzkiej rady narodowej — w przypadku podziału na terenie województwa,
      - 2) opinii właściwych wojewódzkich rad narodowych — w przypadku podziału obejmującego obszar więcej niż jednego województwa.”;
  - 6) w art. 24 w ust. 1 po wyrazach „Do rad narodowych” skreśla się wyrazy „i ich organów”, a po wyrazach „a także inne sprawy” wyrazy „z zakresu władzy i administracji państwowej” skreśla się;
  - 7) art. 26 i 27 skreśla się;
  - 8) w art. 28 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
    - „1. W miastach powyżej 300 tys. mieszkańców, podzielonych na dzielnice, miejskie rady narodowe są właściwe w sprawach:
      - 1) stanowienia w sprawach podatków, opłat i świadczeń,
      - 2) planowania przestrzennego w zakresie określonym w przepisach szczególnych,
      - 3) stanowienia prawa miejscowego w sprawach innych niż określone w pkt 1 i 2,
      - 4) przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych mających znaczenie ogólnomiejskie.
    2. Ustalenia właściwości dzielnicowych i miejskich rad narodowych w sprawach innych niż wymienione w ust. 1, należących do kompetencji rad narodowych stopnia podstawowego, dokonują wojewódzkie rady narodowe.”;
  - 9) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. W województwach stołecznym warszawskim, krakowskim i łódzkim dzielnicowe rady narodowe są właściwe w sprawach należących do kompetencji rad narodowych stopnia podstawowego, z wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 28 ust. 1.

2. Sprawy, o których mowa w art. 28 ust. 1, należą do właściwości Rady Narodowej Miasta Stołecznego Warszawy, Rady Narodowej Miasta Krakowa, Rady Narodowej Miasta Łodzi.”;
  - 10) art. 30 i 31 skreśla się;
  - 11) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. 1. Do właściwości wojewódzkich rad narodowych należą sprawy:

    - 1) określone w ustawach, w szczególności w zakresie obronności kraju, ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej i zwalczania oraz zapobiegania klęskom żywiołowym,
  - 2) zastrzeżone do ich kompetencji w ustawach lub uchwałach Sejmu, dotyczące społeczno-gospodarczego i przestrzennego rozwoju terenu oraz zaspokajania potrzeb ludności,
  - 3) o znaczeniu i zasięgu wojewódzkim związane z funkcjonowaniem:
    - a) jednostek zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji rolnej, wykoławstwa i remontu maszyn i urządzeń rolniczych oraz obsługi weterynaryjnej,
    - b) przedsiębiorstw produkcji rolnej i rybnej oraz obsługi rolnictwa, zwłaszcza elektryfikacji i robót melioracyjnych,
    - c) wyspecjalizowanych przedsiębiorstw gospodarki komunalnej, przedsiębiorstw budownictwa ogólnego, komunalnego i rolniczego, budowy i utrzymania dróg, produkcji materiałów budowlanych i transportu oraz jednostek zaopatrzenia budownictwa i biur projektowych,
    - d) produkcyjnych przedsiębiorstw terenowych oraz przedsiębiorstw i zakładów drobnej wytwórczości, handlu, usług i gastronomii,
    - e) placówek szkolnictwa ponadpodstawowego oraz instytucji wychowawczych i opiekuńczych o charakterze specjalistycznym,
    - f) szpitali, zakładów pomocy społecznej oraz jednostek transportu sanitarnego,
    - g) instytucji i placówek upowszechniania kultury, twórczości, usług kulturalnych oraz ochrony i rewitalizacji zabytków,
    - h) obiektów sportowych i wypoczynkowych oraz przedsiębiorstw i instytucji turystycznych.
  2. Sprawy utrzymania obiektów należących do placówek i instytucji, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. e)—h), należą do właściwości rad narodowych stopnia podstawowego. Nie dotyczy to obiektów, których wykaz ustala Rada Ministrów w porozumieniu z Radą Państwa.”;
  - 12) art. 33 skreśla się;
  - 13) w art. 34 w ust. 1 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „jeżeli sprawy te nie są zastrzeżone ustawami do władczej kompetencji wojewódzkich rad narodowych.”;
  - 14) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. Rady narodowe zapewniają utrzymanie na danym terenie ładu i porządku publicznego oraz sprawują w tym zakresie kontrolę nad pracą Milicji Obywatelskiej i działalnością Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej.”;
  - 15) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Planowanie i gospodarka finansowa”;

- 16) w art. 38 w ust. 1 wyrazy „ustawie o planowaniu społeczno-gospodarczym i innych ustawach” zastępuje się wyrazami „niniejszej ustawie, w ustawie o planowaniu społeczno-gospodarczym, ustawie o planowaniu przestrzennym, Prawie budżetowym i innych ustawach.”;
- 17) w art. 39 w ust. 3 drugie zdanie skreśla się;
- 18) w art. 40 w ust. 1 wyrazy „o których mowa w art. 39” zastępuje się wyrazem „wieloletnich”;
- 19) w art. 41 ust. 2 skreśla się;
- 20) w art. 47:
- użyte w ust. 1, 2, 3 i 5 w różnych przypadkach wyrazy „fundusz celowy” zastępuje się w odpowiednich przypadkach wyrazami „terenowy fundusz celowy”;
  - po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Rada narodowa może zaciągać kredyt bankowy na realizację zadań. Zasady udzielania i spłaty kredytów określają odrębne przepisy.”;
- 21) w art. 50:
- w ust. 3 w pkt 2 wyrazy „o których mowa w art. 62” skreśla się,
  - w ust. 3 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) udziały w wysokości od 5% do 10% wpływów z tytułu podatku dochodowego od przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim jest naczelny lub centralny organ administracji państwowej, ustalane na okresy pięcioletnie z podziałem na poszczególne lata.”,
  - w ust. 5 wyraz „szczególnie” zastępuje się wyrazem „gospodarczo”;
- 22) po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu:
„Art. 52a. Udziały i dotacje, o których mowa w art. 50 ust. 3 i 5 i art. 52, ustalane są na podstawie zobiektywizowanych kryteriów określonych stosownie do ustawy — Prawo budżetowe.”;
- 23) użyte w art. 53, 55 i 56 w różnych przypadkach wyrazy „fundusz celowy” zastępuje się w odpowiednich przypadkach wyrazami „terenowy fundusz celowy”;
- 24) Rozdział 5 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 5

Gospodarka terenowa

Art. 57. W celu zapewnienia wszechstronnego rozwoju społeczno-gospodarczego i kulturalnego oraz zaspokajania potrzeb ludności przez kojarzenie potrzeb lokalnych określonych w planach terytorialnych z interesem ogólnospołecznym rady narodowe:

- jako terenowe organy władzy państwowej wpływają na działalność wszystkich podmiotów gospodarujących na obszarze swej właściwości w sposób określony w niniejszej ustawie i innych ustawach,
- jako organy samorządu terytorialnego prowadzą samodzielnie działalność gospodarczą, dysponują mieniem komunalnym wydzielonym na podstawie ustaw oraz

stanowią samodzielny podmiot gospodarczy uczestniczący w obrocie cywilnoprawnym na zasadach określonych dla osób prawnych.

Art. 58. Sprawując funkcję, o której mowa w art. 57 pkt 1, rady narodowe mogą:

- nakładać na podmioty gospodarcze, a w szczególności na jednostki gospodarki uspołecznionej obowiązek opracowywania 5-letnich i perspektywicznych planów rozwoju,
- żądać sporządzenia i przedłożenia programów działania w zakresie:
  - ochrony środowiska,
  - wykorzystania surowców wtórnych i miejscowych,
  - oszczędności w gospodarowaniu wodą, energią, surowcami i materiałami,
  - działalności socjalno-bytowej i społeczno-kulturalnej,
  - zakładowego budownictwa mieszkaniowego,
- żądać przedłożenia innych programów, których obowiązek sporządzenia wynika z innych ustaw.

Art. 59. 1. O zamiarze dokonania zasadniczej zmiany w działalności lub zamiarze likwidacji przedsiębiorstwa, zakładu, filii lub oddziału jednostki gospodarki uspołecznionej jednostka ta obowiązana jest zawiadomić właściwą miejscowo wojewódzką radę narodową. Obowiązek ten nie dotyczy przedsiębiorstwa państwowego, dla którego organem założycielskim jest terenowy organ administracji państwowej.

- Wojewódzka rada narodowa, po porozumieniu z radą narodową stopnia podstawowego, na której obszarze położona jest jednostka, o której mowa w ust. 1, w terminie nie przekraczającym 3 miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia może uchwalić sprzeciw.

Art. 60. 1. Sprzeciw może być uchwalony, gdy powodem zmiany lub likwidacji jednostki jest nierentowność jej działalności, a utrzymanie tej działalności jest niezbędne dla zaspokojenia potrzeb miejscowych.

- Warunkiem uchwalenia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 1, jest przyjęcie przez wojewódzką radę narodową obowiązku dotowania nierentownej działalności do granic jej opłacalności — z budżetu rady narodowej.
- W przypadku uchwalenia sprzeciwu jednostka, o której mowa w art. 59 ust. 1, obowiązana jest kontynuować działalność w okresie jej dotowania, na warunkach i w czasie określonych w umowie zawartej pomiędzy organem wykonawczym i zarządzającym rady a jednostką.

- Art. 61. W przypadku zamierzonej likwidacji jednostki, o której mowa w art. 59 ust. 1, z powodu innego niż nierentowność, wojewódzkiej radzie narodowej przysługuje prawo pierwszeństwa w nabyciu mienia tej jednostki na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
- Art. 62. 1. W przypadkach lokalizacji nowo utworzonego przedsiębiorstwa, zakładu, filii lub oddziału jednostki gospodarki społecznej, a także jego rozbudowy, zasadniczej zmiany technologii lub rozmiarów działalności, jeżeli miałyby to wpłynąć na pogorszenie stanu środowiska, warunków życia bądź zaspokojenia potrzeb miejscowej ludności, rada narodowa lub z jej upoważnienia prezydium określa obowiązek udziału tej jednostki w rozbudowie infrastruktury techniczno-ekonomicznej i społecznej na danym terenie.
2. Udział jednostki, o której mowa w ust. 1, ustala się szczegółowo w umowie zawieranej między organem wykonawczym i zarządzającym rady narodowej a tą jednostką.
3. Przedmiotem umowy powinny być w szczególności zobowiązania jednostki z tytułu przekazania do budżetu rady narodowej odpowiednich środków, budowy lub rozbudowy określonych obiektów lub urządzeń technicznych albo budowy odpowiednich urządzeń lub obiektów przeznaczonych na potrzeby załogi.
- Art. 63. Sprawując funkcję, o której mowa w art. 57 pkt 2, rady narodowe mogą:
- 1) powoływać przedsiębiorstwa i inne jednostki organizacyjne,
  - 2) inicjować i podejmować wspólnie z innymi podmiotami gospodarczymi przedsięwzięcia służące realizacji zadań związanych ze społecznym i gospodarczym rozwojem terenu oraz zaspokajaniem potrzeb ludności.
- Art. 64. 1. Na podstawie uchwał rad narodowych w sprawach, o których mowa w art. 63 pkt 1, organy wykonawcze i zarządzające tych rad tworzą, jako organy założycielskie, przedsiębiorstwa państwowe, zwane dalej „przedsiębiorstwami terenowymi”.
2. Na podstawie wspólnej uchwały lub jednobrzmiących uchwał zainteresowanych rad narodowych mogą być tworzone wspólne przedsiębiorstwa terenowe. Organem założycielskim jest organ wykonawczy i zarządzający wskazany w tych uchwałach.
- Art. 65. 1. Przedsiębiorstwa terenowe tworzone są na zasadach i w trybie określonych w ustawie o przedsiębiorstwach państwowych.
2. Przedsiębiorstwem terenowym może być przedsiębiorstwo państwowe, utworzone w innym trybie niż przewidziany w art. 64, jeżeli na podstawie ustawy lub przepisów wydanych z jej upoważnienia zostanie podporządkowane radzie narodowej (radom narodowym).
  3. Przedsiębiorstwo terenowe może być przedsiębiorstwem działającym na zasadach ogólnych albo przedsiębiorstwem użyteczności publicznej.
  4. Statut terenowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej podlega zatwierdzeniu przez organ założycielski, po zasięgnięciu opinii właściwej komisji rady narodowej.
- Art. 65a. 1. Przedsiębiorstwo terenowe prowadzi samodzielnie działalność gospodarczą na podstawie własnych planów. Kierunki rozwoju przedsiębiorstw terenowych określają wieloletnie i roczne terytorialne plany społeczno-gospodarcze.
2. Zgodność planu przedsiębiorstwa terenowego z zadaniami planu społeczno-gospodarczego zapewnia się w drodze stosowania środków ekonomicznych oraz w drodze porozumienia dyrektora przedsiębiorstwa z organem założycielskim po zasięgnięciu opinii rady pracowniczej. Do przedsiębiorstw użyteczności publicznej odnosi się również obowiązek uzyskania opinii właściwej komisji rady narodowej.
- Art. 65b. Rada Ministrów w porozumieniu z Radą Państwa określa tryb przekazywania radom narodowym stopnia podstawowego przedsiębiorstw terenowych oraz zakładów i innych jednostek państwowych podporządkowanych wojewódzkim radom narodowym.
- Art. 65c. 1. W celu podejmowania z innymi podmiotami gospodarczymi wspólnych przedsięwzięć rady narodowe mogą w szczególności:
- 1) zawierać z nimi umowy zlecenia lub umowy o wykonanie określonych zadań,
  - 2) wносить udziały do spółek i spółdzielni,
  - 3) podejmować inne formy działalności gospodarczej, przewidziane w ustawach.
2. Upoważniony do czynności związanych z realizacją przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1, jest organ wykonawczy i zarządzający rady narodowej lub ustanowiony przez niego pełnomocnik.”
- 25) w art. 69 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
- „3. W uchwałach lub zarządzeniach ustanawiających przepisy porządkowe ustala się okres obowiązywania tych przepisów.
  4. Zarządzenia zawierające przepisy, o których mowa w ust. 2, podlegają zatwierdzeniu na najbliż-

szej sesji przez właściwą radę narodową. Rada narodowa zatwierdzając zarządzenie może wprowadzić do niego określone zmiany. W razie odmowy zatwierdzenia zarządzenia, rada narodowa określa termin, z jakim traci ono moc.”;

26) w art. 72:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Rady narodowe stopnia podstawowego i terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego mogą postanawiać, iż podjęte przez nie akty zawierające przepisy prawa miejscowego podane zostaną do wiadomości publicznej przez rozplakatowanie obwieszczeń. Przepisy takie wchodzi w życie po upływie 7 dni od daty obwieszczenia, jeżeli nie ustalają innego terminu wejścia w życie albo jeżeli co innego nie wynika z przepisów szczególnych.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisy, o których mowa w ust. 2a i 3, podaje się do wiadomości w wojewódzkim dzienniku urzędowym.”;

27) w art. 84:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Rozwiązanie z radnym stosunku pracy bez uprzedniej zgody prezydium rady narodowej jest z mocy prawa nieważne.”;

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Szczególnej ochronie prawnej, określonej w ust. 2—4, podlega również stosunek pracy byłego radnego w okresie roku po upływie kadencji rady narodowej, której był członkiem.”;

28) art. 85 otrzymuje brzmienie:

„Art. 85. 1. Radny za udział w posiedzeniach rady narodowej, jej prezydium i komisji otrzymuje dietę z budżetu rady narodowej, na zasadach i w wysokości określonych przez Radę Państwa.

2. Kierownik zakładu pracy obowiązany jest zwolnić radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia mu wzięcia udziału w sesji rady narodowej, posiedzeniu prezydium lub komisji rady albo w innych pracach organizowanych przez prezydium rady. Za czas zwolnienia radny zachowuje prawo do wynagrodzenia i wszystkich świadczeń z zakładu pracy jak za czas przepracowany.

3. Radnemu w związku z wykonywaniem mandatu przysługuje:

- 1) zwrot kosztów podróży i diety na zasadach obowiązujących pracowników urzędów państwowych,
- 2) prawo do korzystania bezpłatnie z przejazdów środkami masowej komunikacji miejskiej oraz autobusami Państwowej Komunikacji Samochodowej i spółdzielni komunikacyjnych na obszarze działania rady narodowej, której jest radnym, a w mieście podzielonym na dzielnice — na obszarze miasta.

4. Przepisy ust. 1 i 2 oraz ust. 3 pkt 1 stosuje się odpowiednio do nie będących radnymi członków stałych komisji rady narodowej.

5. Przepisy ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 stosuje się odpowiednio do członków komisji i zespołów, o których mowa w art. 114 ust. 3, oraz członków innych powoływanych przez radę narodową organów opiniotwórczych, doradczych i konsultacyjnych.”;

29) w art. 86 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

2a. Rada narodowa może upoważnić prezydium do formułowania i przedstawiania w jej imieniu opinii, zgłaszania wniosków i zajmowania stanowiska w sprawach wymagających porozumienia lub uzgodnienia z radą narodową. Upoważnienie nie może obejmować władczych rozstrzygnięć objętych kompetencją rady narodowej. O podjętych w powyższym trybie postanowieniach prezydium informuje radę narodową na najbliższej sesji.”;

30) w art. 100 w ust. 1 skreśla się kropkę i dodaje wyrazy „oraz wykonuje inne zadania określone w niniejszej ustawie, a także w innych ustawach.”;

31) w art. 113:

a) w ust. 1 wyraz „odwołuje” zastępuje się wyrazem „zwalnia”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przewodniczący rady narodowej kieruje pracą dyrektora (kierownika) biura (stanowiska pracy) rady narodowej.”;

32) w art. 124 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do właściwości terenowych organów administracji państwowej należy rozpatrywanie spraw indywidualnych z zakresu administracji państwowej.”;

33) w art. 126 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jako przedstawiciel rządu na terenie województwa wojewoda:

- 1) koordynuje pracę wszystkich organów administracji państwowej działających w województwie, w zakresie zaspokajania potrzeb ludności oraz rozwoju społeczno-gospodarczego terenu,
- 2) organizuje kontrolę wykonywania na terenie województwa zadań administracji państwowej wynikających z ustaw oraz rozporządzeń, uchwał i zarządzeń naczelnych organów administracji państwowej,
- 3) zapewnia współdziałanie jednostek organizacyjnych działających na terenie województwa w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego, a także zapobiegania klęskom żywiołowym oraz usuwania ich skutków,
- 4) wykonuje zadania doraźne zlecone przez Radę Ministrów, Prezydium Rządu, Prezesa Rady Ministrów i ministra właściwego do spraw administracji,
- 5) reprezentuje rząd na uroczystościach państwowych i w czasie spotkań oficjalnych na terenie województwa.”;

34) art. 127 do 131 otrzymują brzmienie:

- „Art. 127. 1. Wojewodę wybiera i odwołuje wojewódzka rada narodowa w głosowaniu tajnym.
2. Wojewoda wybierany jest na czas nie określony spośród kandydatów przedstawionych w porozumieniu z prezydium wojewódzkiej rady narodowej przez Prezesa Rady Ministrów.
3. Odwołanie ze stanowiska wojewody następuje na wniosek Prezesa Rady Ministrów przedstawiony w porozumieniu z prezydium wojewódzkiej rady narodowej albo na wniosek prezydium wojewódzkiej rady narodowej przedstawiony w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Art. 128. 1. Prezydenta i naczelnika miasta, naczelnika gminy, naczelnika dzielnicy oraz naczelnika miasta i gminy wybiera i odwołuje właściwa rada narodowa stopnia podstawowego w głosowaniu tajnym.

2. Prezydent i naczelnik wybierany jest na czas nie określony spośród kandydatów przedstawionych przez prezydium rady narodowej stopnia podstawowego w porozumieniu z wojewodą.
3. Odwołanie ze stanowiska prezydenta i naczelnika następuje na wniosek prezydium rady narodowej stopnia podstawowego przedstawiony w porozumieniu z wojewodą lub na wniosek wojewody przedstawiony w porozumieniu z prezydium rady narodowej.
4. W miastach będących jednostkami podziału terytorialnego stopnia podstawowego podzielonych na dzielnice przy wyborze i odwołaniu naczelnika dzielnicy wymagana jest ponadto opinia prezydium miejskiej rady narodowej i prezydenta miasta.

Art. 129. 1. Na podstawie uchwały wojewódzkiej rady narodowej o wyborze, o odwołaniu oraz o nieudzieleniu absolutorium powołania i odwołania wojewody dokonuje Prezes Rady Ministrów.

2. Na podstawie odpowiednich uchwał rad narodowych stopnia podstawowego powołania i odwołania prezydenta i naczelnika miasta, naczelnika gminy, naczelnika dzielnicy oraz naczelnika miasta i gminy dokonuje wojewoda.

Art. 130. W przypadku nie cierpiącym zwłoki Prezes Rady Ministrów może powierzyć pełnienie obowiązków wojewody osobie posiadającej odpowiednie kwalifikacje na okres nie dłuższy niż trzy miesiące; wojewodzie służy takie prawo w stosunku do prezydentów i naczelników, o których mowa w art. 125 ust. 1 pkt 3 i 4.

Art. 131. W przypadkach szczególnie uzasadnionych Prezes Rady Ministrów może nie dłużej niż na okres do najbliższej sesji zawiesić wojewodę w pełnieniu obowiązków, powiadamiając o tym niezwłocznie prezydium wojewódzkiej rady narodowej; wojewodzie służy takie prawo w stosunku do prezydentów i naczelników, o których mowa w art. 125 ust. 1 pkt 3 i 4.”;

35) w art. 135:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada narodowa, po rozpatrzeniu sprawozdania z wykonania rocznego planu i sprawozdania z wykonania budżetu, podejmuje uchwały w sprawie przyjęcia tych sprawozdań, a następnie w głosowaniu tajnym podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia terenowemu organowi administracji państwowej o właściwości ogólnej absolutorium w zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1.”;

- b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Nieudzielenie absolutorium jest równoznaczne z odwołaniem terenowego organu administracji państwowej o właściwości ogólnej. Uchwałę o nieudzieleniu absolutorium wojewódzka rada narodowa przesyła Prezesowi Rady Ministrów, a rada narodowa stopnia podstawowego — wojewodzie.”;

36) w art. 136:

- a) w ust. 1 wyraz „również” skreśla się, a na końcu dodaje się wyrazy „chyba że ustawy lub przepisy wydane na ich podstawie stanowią inaczej.”;

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W celu wykonywania niektórych zadań w zakresie zapewnienia ładu i porządku publicznego terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej może utworzyć na podstawie uchwały właściwej rady narodowej miejską służbę porządkową.”;

37) w art. 137:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Terenowymi organami administracji państwowej o właściwości szczególnej odpowiedniego stopnia są kierownicy wydziałów oraz równorzędnych jednostek organizacyjnych urzędów, określonych w statucie, o którym mowa w art. 141 ust. 1a, wykonujący ustalone w ustawach szczególnych kompetencje z zakresu administracji państwowej.”;

- b) ust. 2 skreśla się;

- c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Wojewódzka rada narodowa po zasięgnięciu opinii właściwych rad narodowych stopnia podstawowego może wyznaczyć jednostkę stopnia podstawowego, w której inspektor oświaty i wychowania wykonuje zadania terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej stopnia podstawowego w zakresie nadzoru pedagogicznego dla kilku jednostek podziału terytorialnego stopnia podstawowego.”;

38) art. 139 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 139. 1. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej powołuje i odwołuje terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej, po zasięgnięciu opinii prezydium rady narodowej.
2. Powołanie terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej, który wykonuje na mocy ustaw nadzór o charakterze specjalistycznym, wymaga również porozumienia z właściwym organem administracji państwowej wyższego stopnia.
3. Obsadzanie stanowisk kierowników wydziałów nie będących organami administracji państwowej o właściwości szczególnej następuje w drodze mianowania po zasięgnięciu opinii prezydium rady narodowej.
4. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio do obsadzania stanowiska dyrektora urzędu wojewódzkiego, w przypadku utworzenia takiego stanowiska, oraz do sekretarza urzędu stopnia podstawowego.”;

39) w art. 140 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

- „1a. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej może kierownikom wydziałów oraz równorzędnych jednostek organizacyjnych udzielać wytycznych do wykonywania uchwał rady narodowej, w zakresie zaś organizacji pracy tych jednostek organizacyjnych może także wydawać polecenia służbowe.”;

40) w art. 141 po ust. 1 dodaje się ust. 1a—1c w brzmieniu:

- „1a. Organizację urzędu określa statut ustalony przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej po zasięgnięciu opinii prezydium rady narodowej.
- 1b. Statut urzędu wojewódzkiego podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów, a urzędu stopnia podstawowego — przez wojewodę.
- 1c. Statut urzędu zawiera w szczególności wykaz i ogólne zakresy działania wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych urzędu oraz wykaz jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej, a także przedsiębiorstw, dla których ten organ pełni funkcję organu założycielskiego. Statut określa również, którzy z kierowników wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych są terenowymi organami administracji państwowej o właściwości szczególnej.”;

41) w art. 143 w ust. 2 w pkt 4 po wyrazach „z ustawami i” dodaje się wyrazy „zawiesza lub”;

42) po art. 150 dodaje się art. 150a w brzmieniu:

- „Art. 150a. Właściwa rada narodowa stopnia podstawowego może postanowić, że na obszarze o charakterze wiejskim, lecz położonym na terenie miasta (dzielnicy), organizuje się samorząd mieszkańców według zasad

ustalonych dla samorządu mieszkańców wsi lub że na obszarze o charakterze miejskim (zurbanizowanym), lecz położonym na terenie gminy, organizuje się samorząd mieszkańców według zasad ustalonych dla samorządu mieszkańców miast.”;

43) w art. 152:

- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wybory organów samorządu mieszkańców odbywają się w terminie sześciu miesięcy od dnia wyborów do rad narodowych.”;

- b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Kadencja organów samorządu mieszkańców upływa z dniem wyboru nowych organów samorządu.”;

44) po art. 152 dodaje się art. 152a w brzmieniu:

„Art. 152a. Przewodniczącym organów wykonawczych samorządu, którzy na zaproszenie uczestniczą w sesji rady narodowej lub innych pracach organizowanych przez prezydium rady, przysługują uprawnienia, o których mowa w art. 85 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1.”;

45) w art. 163 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zebranie wiejskie na czas określony może upoważnić radę sołecką do podejmowania w określonych sprawach uchwał w jego imieniu oraz do formułowania opinii i wniosków w sprawach określonych w ust. 1 pkt 5, jak również do pełnienia roli stałego komitetu czynów społecznych.”;

46) w art. 169 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zebranie mieszkańców osiedla (konferencja delegatów) na czas określony może upoważnić komitet osiedlowy do podejmowania w określonych sprawach uchwał w jego imieniu, formułowania opinii i wniosków w sprawach określonych w ust. 1 pkt 5 oraz do pełnienia roli stałego komitetu czynów społecznych.”;

47) tytuł rozdziału 15 umieszcza się po art. 176;

48) w art. 181 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Na 1990 rok udziały określone w art. 50 ust. 3 pkt 3 ustala się w ustawie budżetowej na ten rok, w wysokości nie niższej niż przyjęta w tym przepisie.”;

49) art. 184 otrzymuje brzmienie:

„Art. 184. Osoby zajmujące do dnia 1 stycznia 1989 r. stanowiska wojewodów, prezydentów miast, naczelników miast, gmin i dzielnic oraz miast i gmin zachowują te stanowiska do czasu odwołania w trybie przewidzianym w ustawie.”;

50) użyte w tekście ustawy w odpowiednich przypadkach wyrazy „minister właściwy do spraw administracji i gospodarki terenowej” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „minister właściwy do spraw administracji.”

Art. 2. Na 1989 rok udziały określone w art. 50 ust. 3 pkt 3 ustawy, o której mowa w art. 1, ustala się w ustawie budżetowej na ten rok, w wysokości nie niższej niż przyjęta w tej ustawie.

Art. 3. Wybory organów samorządu mieszkańców na nową kadencję odbędą się w terminie do dnia 31 grudnia 1988 r.

Art. 4. Przewodniczący Rady Państwa, w drodze obwieszczenia, ogłosi jednolity tekst ustawy z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego

tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1989 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 27 i 28 oraz art. 2—4, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *W. Jaruzelski*
Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

131

USTAWA

z dnia 16 czerwca 1988 r.

o zmianie ustawy — Prawo budżetowe.

Art. 1. W ustawie z dnia 3 grudnia 1984 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 56, poz. 283, z 1985 r. Nr 59, poz. 296, z 1986 r. Nr 42, poz. 202 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 w ust. 1:

— w pkt 1 dodaje się lit. f) w brzmieniu:

„f) części podatku dochodowego stanowiącego dochód własny budżetów terenowych”,

— po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) podatki obrotowy i dochodowy od spółek handlowych, do których mają zastosowanie przepisy o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej, z przeważającym udziałem kapitałowym Skarbu Państwa lub jednostek gospodarki uspołecznionej rozliczających się z budżetem centralnym”,

— w pkt 2 w zdaniu wstępnym wyrazy „i rzemieślniczych” skreśla się;

2) w art. 19 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) podatek obrotowy i dochodowy od spółek handlowych, do których mają zastosowanie przepisy o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej, z przeważającym udziałem kapitałowym jednostek gospodarki uspołecznionej rozliczających się z budżetem terenowym.”;

3) w art. 20:

a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) podatki oraz inne wpłaty jednostek spółdzielczych, w tym także podatek od plac w wysokości 85% wpływów z tego tytułu, z wyjątkiem spółdzielni i związków spółdzielni, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2,”

b) w ust. 3:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podatek od plac, w wysokości 85% wpływów z tego tytułu, z wyjątkiem podatku od plac od jednostek spółdzielczych rozliczających się z tego tytułu z budżetem rady narodowej stopnia podstawowego,”

— po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) udział w wysokości od 5 do 10% wpływów z podatku dochodowego od przedsię-

biorstw państwowych, dla których organem założycielskim jest naczelny lub centralny organ administracji państwowej; udziały te ustalane są na okresy pięcioletnie z podziałem na poszczególne lata.”

— pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) podatki obrotowy i dochodowy od spółek handlowych, do których mają zastosowanie przepisy o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej z przeważającym udziałem kapitałowym jednostek gospodarki uspołecznionej rozliczających się z budżetem terenowym.”;

4) po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„Art. 20a. Wojewódzkie rady narodowe mogą przekazać niektóre źródła dochodów własnych na rzecz tych rad narodowych stopnia podstawowego, w których występuje potrzeba poprawy stopnia pokrycia wydatków dochodami własnymi.”

5) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art. 21a. 1. Jeżeli:

1) przedsiębiorstwo państwowe, dla którego organem założycielskim jest naczelny lub centralny organ administracji państwowej, posiada zakłady (oddziały) sporządzające bilans, położone na terenie innych województw niż siedziba przedsiębiorstwa — to dochody, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 1 i 1a, należne od tych zakładów (oddziałów) są przekazywane do budżetów wojewódzkich, na których terenie są położone,

2) przedsiębiorstwo państwowe, dla którego organem założycielskim jest terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, posiada zakłady (oddziały) sporządzające bilans, położone na terenie innych województw niż siedziba przedsiębiorstwa — to dochody z podatku od plac i podatku docho-